

VÁROM UDVARIAS LEVELÉT
THOMAS MANN

VESZTEG FERENC

Az újban csak a legrégibb a jó.
(Paul Valéry)

mit látok mit hallok

merev síkban lapra lap
keményen szavam elé vágnak
szajkóznak
mintegy vezényszóra magukból kikelve százan
hogyan satnya verslábakba rokkantam

herr zauberer

éppen éppen
protokolltudó
mítoszhumanizáló
polgári józan virrasztó

mit hallok mit látok

megilletődötten köszöni leveletem
s wassermann szavaival kérdezi
„valóban így van”
nem erős túlzás ez

de ha így is volna
az ön számára
akkor is szép maradna

máskülönben miért miért miért küldené vissza
rimbaud
kafka
eliot leveleit azzal
hogy meghatottan olvasta őket
hálóját fejezve ki
amiért jót tettem hitemmel
szép szeretetemmel és tiszteletemmel
(megint csak a szegény wassermann-nak)
elfogadván nem csekély értékű tulajdonként
az ő szavait
melyek ezenkívül is
feljegyeztettek valahol
(holtbiztos lehetek benne)

mert a világ helyzete
(diadal és párfát ritkító hőstette az emberiségnek)
mérhetetlen
ahogyan az a neutronbomba-féltékenység gyanánt
(amit jól észrevett és észbe vett)
holmi egyensúlyra semlegességre vigyáz
s az érdek
minden szellemi tisztességtudást
sutba vető
szemérmetlen eluralkodásában
örömét leli

az manapság megtalálja a számítását

de remélem
ha majd az élére állított helyzet
kis szünetet tartat velem
felismerés-jelentéseimet én is
750 oldalas zárófejezetekkel fejezem ki

ahogyan ön mondaná

távoli témájú ócskaság
de azért meglehet
hogy mégis belop
némi magasabb rendű derűt
ebbe az egész komor

életbe

másformán
olyaténképp jellemezve (látszólagos) állásfoglalását
— csupa közhelyszerű általános semmitmondásokban tobzódva —
misperint az elkülönülő
tudatos vagy öntudatlan individuum egyrészt
(az ön játékossága ezt engedi)
kora és kortársai életét is éli
feltéve ha természetes
okvetlen adottságnak vesszük
az egzisztencia általános és személytelen alapjait
(amiben semmiképp se oszthatom a véleményét)
másrészt
ha nem is áll olyannyira távol öntől
a kritikátlanságnak
azaz a kritikának még a gondolata is
(a là hans castropjától fiatal korában)
én még akkor sem
az általánosságba vesző (nagy kezdőbetűs) Kort
hibáztatnám
látszólagos mozgalmasságaiért
reménységnek kilátásoknak hiányával
hanem magát az embert
kontár szabóját
ki aprólékos pedantériával cicomázza
cirkalmazza a büszke polgárt

„most fölhúzza eszének óráját: mindjárt ütni fog”

ezért inkább mellőzzünk mindenféle tudálékos premisszát:
„erkölcsi önállóságot”
„közvetlenséget”
„robosztus életerőt”
miket ön mindenkor dédelgetett előszeretettel használ

hagyján
mennyre bénító lehet az ilyen hatás
letális állapot
nem vitás
amennyire ön időben-térben
szívvel-lélekkel osztozik
(persze az ironia leplebe csavartan)
középszerű „hősei” lelkiismeret-furdalásaiban
a fodros
képek és látomások ijesztő boldogságába vegyülve
leheletkönnyű
hozzáadással-elcsippentéssel kozmetikázva
egyébként is burkolt mondanivalója
(velős kijelentésekben gazdag)
olvasatainak
semmi esetre se végérvényes optálásait (optálásait!)

oeuvre-je nini
fakultatív jelenséggé nőtte ki magát
européer exkluzivitássá
valóságos hottentotta áriává
amit azonban korunkban megtanulni
gyakorolni
ajánlatos kívánatos

herr zauberer

éppen éppen
protokolltudó
mítoszhumanizáló
polgári józan virrasztó

hogyan
jól látok jól hallok
hát lehetséges
hogy a nyájas olvasóval (együtt) szöveget üt a fejében
ha már rimbaut-t kafkát eliotot
pimaszul
féktelen szilajsággal tegezni mertem
miért
miért tesztek önnel pont kivételt

hova gondol
 merev herr zauberer
 hisz lejárt már a farsangok idillje
 még véletlenül se lehet
 költőileg
 szólni holmi civilizálatlan
 rejtett ingerek kielégítésére

maradjunk ezért a művelt nyugaton
 s a világpolitikában mindétig
 csakúgy használatos
 megszólítási formánál
 amint ez a nemzetközi jog szerint is
 szuverén idegenek között dukál

„Üristen, hol a nevetésem . . .!”

stille kuvikszó
 stille tücsökcirpelés
 pszt
 csitt
 hush
 ezeregy árgus szemmel gusztálnak
 birnami erdőket mozgató
 matrachajú balekok

„. . . De mi lelt,
 Nagy király, mért vagy oly levert?”

pourquoi des paroles
pourquoi parler
parler . . . (kom'il'fo'-mi'ko'fo') pauvre affaire

wassermann wassermann
 békamáj és cinegeháj
 a világot nem a gondolat kormányozza
 egészen más
 vagy inkább semmi
 alakul magától
 ímmel-ámmal indulatok és vágyak viharában

kezdi-e végre sejteni álmodni
közös ébrenlétünket
hol most vagyunk
hol most nem vagyunk

első boszorkány: kép
második boszorkány: kép
harmadik boszorkány: kép

együtt: kép szemének kín szívének
jöjj be árny és menj ki lélek
„hova vesztetek drága idézőjelek”

adrian zenét hint a levegőbe

fagyhullám
tükörmorajlás
térhez időhöz nem kötött szellemállapot
csapott vállú ébrenlét-kijózanodás
zárj magadba képzeletszabadság

zárj magadba cafrang
hogy „accidenti!”
s finom mosolygás
(érvényesítve ösztönt mértéket válogatást üdvösséget)
eltüntesse létünk nyomát
érvelések terjengős kinyilvánítását

herr literaturpolitiker
herr konjunktur-ritter-glücklicher
herr rabulistiker

mindazonáltal hogy-hogy-nem
egyéni méltányosság
artificiális affinitás
búvár-munkabírása iránti hódolat helyett
belőlem mintha valami pezsmaszagú
szellemi sivárság áradna
infertilis
kataleptikus

nyomatékosan képviselve imígyen
 akár betegségnek balgaságnak
 akár egészségnek értelmességnek
 (tetszés szerint választhat belőlük)
 szinte „teurgias” párosulását

hogyan köznapian fejezzem ki magam:
 „hőseinek” kitérülése
 „témáinak” kerekded kibontása
 szájalom- és undorkeltő hatással van rám
 (mit részletezzem)

az idegeimre megy az a nagystílusú pallérozottság
 luxuriózus visszafogottság
 miközben nyimnyám rendszeretével
 módszeresen előkészíti a „talajt”
 hajjjaj

addigra én már ... (életteret hagyva alantas indulatnak)

de hát kár a gőzért
 magának még a legszebb hímrinyó se dughat
 tüzes taplót a fülébe

 ugye ordenáré
 mélyítés
 s legvalószínűbb hogy az is marad
 még ha a továbbiakban
 körütekintő indoklással
 merő ellentétét is be sikerül bizonyítanom
 mert ezt egyenesen megköveteli
 galád jussául az élet
 (fiatalnál könnyen áll az ítélet)
 s ha történetesen elbíbelődök is vele
 mi jöhet ki számomra belőle
 ha eszeveszett vágatásban
 ép bőrrel maradok szájtáti szemtanúja
 az elmaradhatatlan enyészetnek

mert vettem én már pofafürdőt
fecsegésből hallgatásból
s jól tudom mit ér egyik is meg másik is
ha megannyiszor fontolom is
különbözőségük páros két oldalát

minek szépítsük
ugyanúgy ide tartozik
s ideig-óráig csak úgy szabadulhatunk tőle
ha a maga módján kiöklendezzük

máskülönben valóban
reked minden a régiben
kísérteties finomságba
sápadtságba oldódva
s kapaszkodónak
nem lesz még egy VONAL sem
amelyet a szem
határozottan követhet
vagy megrajzolhat esetleg
itt és most
a semmivé váló
fölismerhetetlen tájban

horhó
vattázott nesztelenség kísért
sürget visszavonni a visszavonhatatlant
megmásítani
elúsztatni
köddé-füstté változtatni
az eszmélet körvonalait
az elképzelhető
legteljesebb magányt

tompultság
koszlott napi mámor
„tűnve megálló pillanat”
(megállva tűnő pillanat)
zákonyság
enfin

enfin seuls
 föltétlenül
 fulmináns időbelem
 perfekt
 egyedi
 ez igazán
 minden tekintetben
 helyes
 (mint megannyi kintől érkező hasbeszélő költői mondás)

mi még

eklampszia
 kotnyeesség
 (hóka-tarka-opálos holdkőfény)
 ahogyan keletkezik
 ahogyan elhal a néma varázslat
 halkan suttog ugye álmában thomas mann
 hull alá a meredélyben
 lisztes-selyempuha meredélyben
 fantom homokóra szűk nyakán át
 az előre sejtethető
 belső reménytelenség és ízléstelenség ingoványába
 mert
 a veszett fejsze nyele menthetetlen
 a baljósan felgyülemlett tompultság és ingerültség
 nyilván
 újra fülsiketítőn robbanni fog

ó
 tetteink mitikus szerepmeghatározásai

ó
 árnyékbiztonságunk szégyene
 thomas mann
 várom hova
 merre késik udvarias levele